

MESTO PRIEVIDZA

Materiál mestského zastupiteľstva

Materiál MsZ č. 51/24

Mestská rada: 12.8.2024

Mestské zastupiteľstvo: 26.8.2024

Zámer skvalitňovania verejnej dopravy s využitím mimorozpočtových zdrojov

Predkladá: JUDr. Katarína Macháčková, primátorka mesta

Prerokované: Mgr. Alojz Vlčko, prednosta MsÚ

JUDr. Róbert Pietrik, vedúci právnej kancelárie

Ing. Andrea Nikmonová, vedúca odboru SP, výstavby a ŽP

Spracovali: Mgr. Alojz Vlčko, prednosta MsÚ

Ing. Branislav Michalík, referent dopravy

V Prievidzi dňa 05.08.2024

Zámer skvalitňovania verejnej dopravy s využitím mimorozpočtových zdrojov

Mesto Prievidza, mesto Bojnice a SAD Prievidza a.s. spolu vzájomne dlhodobo a kvalitne spolupracujú pri poskytovaní služieb – výkonov vo verejnom záujme v mestskej hromadnej doprave pre obyvateľov a návštevníkov miest. Medzi zmluvnými stranami ide o strategickú spoluprácu, na základe ktorej sú zabezpečené výkony vo verejnom záujme tak, aby bola zabezpečená dopravná obslužnosť územia. Zmluvné strany hodnotia doterajšiu spoluprácu ako úspešnú a realizovanú v záujme poskytovať kvalitné dopravné služby.

Mestá a dopravca spolu priebežne komunikujú o využití mimorozpočtových zdrojov s cieľom ďalšieho zlepšenia poskytovaných služieb, zvýšenia komfortu pre cestujúcich a zlepšenia bezpečnosti a kultúry prepravy cestujúcich. Spoločným záujmom je pokračovanie v ekologizácii dopravy a jej optimalizácii, a na skvalitňovaní infraštruktúry a zvyšovaní kvality služieb pre cestujúcich.

Zdroje v Programe Slovensko

V Programe Slovensko, cez ktorý sú spravované eurofondy v programovom období 2021 – 2027, sú vyhlásené dve výzvy, ktoré je možné využiť na významné zvýšenie kvality verejnej osobnej dopravy na území mesta Prievidza a mesta Bojnice.

V rámci implementácie Fondu na spravodlivú transformáciu bola vyhlásená výzva PSK-MIRRI-005-2023-DV-FST s názvom Podpora verejnej osobnej dopravy s nulovými emisiami. Cieľom výzvy je v územiach definovaných v Pláne spravodlivej transformácie územia podporiť rozvoj udržateľnej verejnej osobnej dopravy. Podpora je špecificky zameraná na rozvoj dopravy s nulovými emisiami prostredníctvom nákupu batériových elektrických autobusov elektrobusev a batériových autobusov s palivovými článkami (vodíkových autobusov). Podpora poskytovaná prostredníctvom výzvy má prispieť k dekarbonizácii dopravy a k prechodu na uhlíkovú neutralitu, znižovaniu závislosti od fosílnych palív a zvyšovaniu kvality ovzdušia.

SAD Prievidza ako oprávnený žiadateľ už podal žiadosť o nenávratný finančný príspevok z tejto výzvy, na zámer obstarania 10 elektrobusev pre MHD v Prievidzi a Bojniciach, a na obstaranie nabíjacej infraštruktúry, v sume 6 679 766,64 eur. Žiadosť už bola schválená a realizuje sa proces prípravy a uzatvorenia zmluvy.

V rámci podpory projektov integrovaných územných stratégií bola vyhlásená výzva PSK-MD-002-2024-ITI-EFRR s názvom Podpora rozvoja udržateľnej mobility mimo BSK, s

alokáciou finančných prostriedkov aj pre Územie udržateľného mestského rozvoja Prievidza – Nováky. Výzva je okrem iných cieľov zameraná aj na podporu rozvoja verejnej dopravy formou obnovy a modernizácie mobilných prostriedkov dráhovej MHD a vozidiel zabezpečujúcich MHD.

V rámci alokácie Územie udržateľného mestského rozvoja Prievidza – Nováky sa plánuje využitie sumy 3,3 milióna eur na zámer obstarania 6 elektrobusov pre MHD v Prievidzi a Bojniciach prostredníctvom SAD Prievidza, a.s.

Východiská nožnej spolupráce s SAD Prievidza, a. s.

SAD Prievidza a.s. je v súčasnosti na území miest Prievidza a Bojnice dopravcom s výhradným právom na poskytovanie výkonov vo verejnom záujme v mestskej hromadnej doprave na autobusových linkách určených v dopravných licenciách bez účasti iných dopravcov.

Medzi mestom Prievidza, mestom Bojnice a SAD Prievidza a.s. je uzatvorená Zmluva o službách vo verejnom záujme vo vnútroštátnej pravidelnej doprave (mestskej hromadnej doprave) a o spolupráci pri zabezpečovaní dopravy na území mesta Prievidza a mesta Bojnice zo dňa 7.12.2018, ktorá predstavuje strategickú dohodu medzi orgánmi samosprávy a jediným dopravcom, ktorý vykonáva dopravné výkony vo verejnom záujme a zároveň má všetky odborné, technické a personálne predpoklady na ďalšie úspešné pokračovanie v doterajšej spolupráci a disponuje dlhodobými skúsenosťami v oblasti autobusovej dopravy.

SAD Prievidza, a.s. je preto dôležitým partnerom pre využitie eurofondov pri skvalitňovaní verejnej dopravy v Prievidzi a Bojniciach. Dopravca má dostatočné zázemie na vybudovanie potrebnej nabíjacej infraštruktúry, zabezpečenie parkovania a servisu obstaraných nových autobusov, a má možnosť realizovať nákup nových vozidiel bez DPH.

Podmienky eurofondových výziev

Podmienkou výzvy financovanej z Fondu na spravodlivú transformáciu je, že obstarané autobusy a súvisiaca infraštruktúra pre alternatívne palivá musia byť od finančného ukončenia projektu po celú dobu ich životnosti prevádzkované za účelom poskytovania dopravných služieb vo verejnom záujme v súlade so zmluvou o službách vo verejnom záujme (minimálne však počas obdobia udržateľnosti projektu, ktorá je stanovená na 5 rokov od finančného ukončenia projektu).

Aktivity projektu musia byť naviazané na poskytovanie služieb vo verejnom záujme na základe zmluvy o službách vo verejnom záujme uzatvorenej medzi objednávateľom a prevádzkovateľom dopravných služieb (dopravcom) v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave.

Preto sa vo fáze konania o žiadosti o nenávratný finančný príspevok vyžadovalo, aby žiadateľ, ktorým je dopravca, mal v čase predloženia žiadosti uzatvorenú zmluvu o službách vo verejnom záujme s objednávateľom a preukázal súlad projektu s touto zmluvou. Zmluva ale v súčasnosti nepokrýva celé obdobie udržateľnosti projektu.

Podmienky možnosti predĺženia poskytovania služieb vo verejnom záujme

Zmluva o službách vo verejnom záujme vo vnútroštátnej pravidelnej doprave (mestskej hromadnej doprave) a o spolupráci pri zabezpečovaní dopravy na území mesta Prievidza a mesta Bojnice zo dňa 7.12.2018 (ďalej len Zmluva) bola uzatvorená na obdobie 10 rokov. Dopravca má preto záujem o využitie ustanovení zmluvy, podľa ktorých je možné dĺžku poskytovania dopravných služieb vo verejnom záujme v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave (ďalej len Nariadenie), predĺžiť o 50%.

V bodoch 12.2.1 – 12.2 Zmluvy s dopravcom sú uvedené podmienky za ktorých je možné predĺžiť plnenie Zmluvy (napr. nedôjde k závažnému porušeniu Zmluvy zo strany dopravcu, dopravca nepredloží objednávateľovi vedome nepravdivé informácie v rozpore so Zmluvou, počas celého obdobia Zmluvy neboli dopravcovi odňaté všetky potrebné povolenia a dopravné licencie na zabezpečovanie dopravných služieb atď.). Ak budú všetky tieto podmienky kumulatívne splnené, môže byť zmluva s dopravcom predĺžená v súlade s čl. 4 ods. 3 a 4 Nariadenia, podľa ktorého: „v prípade potreby sa vzhľadom na podmienky odpisovania aktív môže doba platnosti zmluvy o službách vo verejnom záujme predĺžiť najviac o 50 %, ak dopravca služieb vo verejnom záujme poskytuje aktíva významné z hľadiska celkových aktív potrebných na výkon služieb osobnej dopravy, ktoré sú predmetom zmluvy o službách vo verejnom záujme, a ak sú tieto aktíva spojené prevažne so službami osobnej dopravy, ktoré sú predmetom zmluvy.“

Benefitmi využitia tzv. opcie – možnosti predĺženia poskytovania služieb vo verejnom záujme o 50 % pre mestá Prievidza a Bojnice – je okrem pozitív vyplývajúcich z využitia

eurofondov najmä fixácia odpisovej položky na dlhšie obdobie. Aktuálne ceny autobusov sú o približne 30 % vyššie ako v dobe uzatvorenia zmluvy (rok 2018), teda pred pandémiou, energetickou krízou a vypuknutím vojenského konfliktu na Ukrajine. Predpokladaný nárast ročnej odpisovej položky, ktorá by vzišla ako výsledok budúceho verejného obstarávania, je o viac ako 500 000 € ročne. Pri odhade sa vychádzalo zo súčasných cien autobusov, uvažovalo sa o zachovaní súčasného počtu autobusov zabezpečujúcich MHD v Prievidzi a Bojniciach a zohľadnil sa povinný podiel bezemisných vozidiel vyplývajúci z aktuálnych právnych predpisov. Atraktívna pre mestá ako objednávateľov je aj možnosť znižovania prevádzkových nákladov, pretože prevádzkové výdavky elektrobusev sú pri súčasných cenách elektriny nižšie v porovnaní s inými pohonmi.

Očakávané výdavky dopravcu súvisiace s realizáciou projektov

V súvislosti s prípravou žiadostí o nenávratný finančný príspevok a implementáciou pripravovaných projektov má dopravca výdavky, ktoré považujeme za dôležité tiež spomenúť.

Pre realizáciu projektu z Fond spravodlivej transformácie ide o výdavky vo výške približne 300 tisíc eur na významné rozšírenie elektrickej infraštruktúry dopravcu, ktoré sú nevyhnutné pre zavádzanie elektrobusev do mestskej hromadnej dopravy (rozšírenie trafostanice, uloženie sietí, zemné práce), a ďalej o výdavky na projektové dokumentácie a povolenia, verejné obstarávanie, implementáciu a manažment projektu.

Pre realizáciu projektu z výzvy v rámci integrovaných územných stratégií sú očakávané výdavky dopravcu na úrovni približne 300 tisíc eur a zahŕňajú najmä výdavok na zabezpečenie povinného spolufinancovania vo výške 8 %, a ďalej výdavky na realizáciu verejného obstarávania a zabezpečenie implementácie a manažmentu projektu.

Očakávané prínosy pre mestá Prievidza a Bojnice

Nákupom nových elektrobusev a súvisiacej infraštruktúry z dvoch pripravovaných projektov by dosiahli mestá ako objednávateľia výkonov priame benefity najmä vo forme zníženia nákladov za pohonné hmoty.

Pri súčasnej cene elektriny je možné elektrobusemi realizovať dopravné výkony v MHD s výdavkom približne 0,25 € / km. Cena za dopravné výkony realizované dieselovými a CNG autobusmi je vo výške 0,50 € / km. Pri obstaraní 16 elektrobusev by bola odhadovaná úspora na pohonných hmotách vo výške 120 000 € ročne.

Ďalšou významnou položkou, na ktorej sa dosiahne pri realizácii projektov významná úspora, je servis. Pri nákupe nových vozidiel bude zahrnutý do ceny vozidiel pri ich obstaraní, čím by sa dosiahla v rokoch 2026 až 2028 úspora v sume približne 200 000 € (presná výška závisí od dátumu zaradenia vozidiel).

V neposlednom rade by pripravované projekty znížili negatívne externality dopravy. Prevádzka elektrobusev by prispela k čistejšiemu ovzdušiu a znížila hlučnosť v mestách. Realizáciou projektu by sa tiež znižovala závislosť od fosílnych palív.

Dopravca sa pri využití možnosti predĺženia poskytovania služieb vo verejnom záujme o 50 % dobrovoľne zaviazá aj k realizácii ďalších významných investícií, zlepšení a aktivít, smerujúcich k zvyšovaniu kvality, efektivity a atraktivity mestskej hromadnej dopravy v Prievidzi a Bojniciach, ktoré zabezpečí na vlastné náklady:

- a) Významné rozšírenie vlastnej elektrickej infraštruktúry dopravcu, ktoré je nevyhnutné pre zavádzanie elektrobusev do mestskej hromadnej dopravy.
- b) Nákup vybavovacích zariadení do všetkých 32 autobusov z vlastných zdrojov. Po zavedení bude umožnený nástup cestujúcich všetkými dvermi, čím sa značne urýchli vybavovanie cestujúcich a dôjde k zrýchleniu dopravy.
- c) Vybudovanie najmenej 2 nabíjajúcich staníc na území miest obsluhovaných mestskou hromadnou dopravou z vlastných zdrojov. Nabíjacie stanice budú slúžiť na nabíjanie obstaraných elektrobusev a po ukončení Zmluvy o službách vo verejnom záujme vo vnútroštátnej pravidelnej doprave (mestskej hromadnej doprave) a o spolupráci pri zabezpečovaní dopravy na území mesta Prievidza a mesta Bojnice zo dňa 7.12.2018, a zároveň skončení odpisovania, budú bezodplatne odovzdané do majetku miest.
- d) Nájom pozemkov na parkovanie autobusov s cieľom zníženia prístavných a odstavných jazd a tým súvisiacich nákladov.
- e) Majetkovoprávne usporiadanie časti pozemku v k. ú. Prievidza, parcela registra C KN č. 3264/33, na účel prevádzkovania zastávky MHD Pod skalou a obrátiska pre autobusy MHD, a následný prevod odčlenenej parcely mestu Prievidza za cenu podľa znaleckého posudku.
- f) Zabezpečovanie dopravy počas najmenej 2 významných podujatí ročne, organizovaných mestami, podľa dohody s mestom Prievidza a mestom Bojnice.
- g) Podporu propagačných kampaní zameraných na motiváciu k využívaniu verejnej dopravy v Prievidzi a Bojniciach, podľa dohody s mestom Prievidza a mestom Bojnice.
- h) Polep autobusov vo vizuále predloženom objednávatelmi výkonov vo verejnom záujme.

Návrhy na uznesenia

číslo:

Mestská rada

I. berie na vedomie

Zámer skvalitňovania verejnej dopravy s využitím mimorozpočtových zdrojov;

II. odporúča – neodporúča mestskému zastupiteľstvu

schváliť predĺženie dĺžky obdobia poskytovania dopravných služieb vo verejnom záujme o 50 % a uzavretie dodatku k zmluve v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, podľa príslušných ustanovení Zmluvy o službách vo verejnom záujme vo vnútroštátnej pravidelnej doprave (mestskej hromadnej doprave) a o spolupráci pri zabezpečovaní dopravy na území mesta Prievidza a mesta Bojnice zo dňa 7.12.2018 s odkladacou podmienkou, že dopravca – SAD Prievidza a.s. zabezpečí v lehote do 31.12.2027 najmenej jednu z týchto významných investícií:

- a) obstaranie 10 ks batériových elektrobusev s nulovými emisiami spolu s nabíjacou infraštruktúrou na účel zabezpečovania mestskej hromadnej dopravy na území mesta Prievidza a mesta Bojnice, ktoré budú financované prostredníctvom nenávratného finančného príspevku z Programu Slovensko (kód výzvy: PSK-MIRRI-005-2023-DV-FST v rámci implementácie Fondu na spravodlivú transformáciu – Podpora verejnej osobnej dopravy s nulovými emisiami.);
- b) obstaranie 6 ks batériových elektrobusev s nulovými emisiami na účel zabezpečovania mestskej hromadnej dopravy na území mesta Prievidza a mesta Bojnice, ktoré budú financované prostredníctvom nenávratného finančného príspevku z Programu Slovensko (kód výzvy: PSK-MD-002-2024-ITI-EFRR v rámci podpory projektov integrovaných územných stratégií – Podpora rozvoja udržateľnej mobility mimo BSK).

Zároveň sa dopravca – SAD Prievidza a.s. zaviazá, že zabezpečí na vlastné náklady tieto významné investície, zlepšenia a aktivity:

- a) Významné rozšírenie vlastnej elektrickej infraštruktúry dopravcu, ktoré je nevyhnutné pre zavádzanie elektrobusev do mestskej hromadnej dopravy.
- b) Nákup vybavovacích zariadení do všetkých 32 autobusov z vlastných zdrojov. Po zavedení bude umožnený nástup cestujúcich všetkými dvermi, čím sa značne urýchli vybavovanie cestujúcich a dôjde k zrýchleniu dopravy.
- c) Vybudovanie najmenej 2 nabíjajúcich staníc na území miest obsluhovaných mestskou hromadnou dopravou z vlastných zdrojov. Nabíjacie stanice budú slúžiť na nabíjanie obstaraných elektrobusev a po ukončení Zmluvy o službách vo verejnom záujme vo

vnútroštátnej pravidelnej doprave (mestskej hromadnej doprave) a o spolupráci pri zabezpečovaní dopravy na území mesta Prievidza a mesta Bojnice zo dňa 7.12.2018, a zároveň skončení odpisovania, budú bezodplatne odovzdané do majetku miest.

- d) Nájom pozemkov na parkovanie autobusov s cieľom zníženia prístavných a odstavných jázd a tým súvisiacich nákladov.
- e) Majetkovoprávne usporiadanie časti pozemku v k. ú. Prievidza, parcela registra C KN č. 3264/33, na účel prevádzkovania zastávky MHD Pod skalou a obratiska pre autobusy MHD, a následný prevod odčlenenej parcely mestu Prievidza za cenu podľa znaleckého posudku.
- f) Zabezpečovanie dopravy počas najmenej 2 významných podujatí ročne, organizovaných mestami, podľa dohody s mestom Prievidza a mestom Bojnice.
- g) Podporu propagačných kampaní zameraných na motiváciu k využívaniu verejnej dopravy v Prievidzi a Bojniciach, podľa dohody s mestom Prievidza a mestom Bojnice.
- h) Polep autobusov vo vizuále predloženom objednávatelmi výkonov vo verejnom záujme.

číslo:

Mestské zastupiteľstvo

I. berie na vedomie

Zámer skvalitňovania verejnej dopravy s využitím mimorozpočtových zdrojov;

II. schvaľuje – neschvaľuje

predĺženie dĺžky obdobia poskytovania dopravných služieb vo verejnom záujme o 50 % a uzavretie dodatku k zmluve v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, podľa príslušných ustanovení Zmluvy o službách vo verejnom záujme vo vnútroštátnej pravidelnej doprave (mestskej hromadnej doprave) a o spolupráci pri zabezpečovaní dopravy na území mesta Prievidza a mesta Bojnice zo dňa 7.12.2018 s odkladacou podmienkou, že dopravca – SAD Prievidza a.s. zabezpečí v lehote do 31.12.2027 najmenej jednu z týchto významných investícií:

- a) obstaranie 10 ks batériových elektrobusev s nulovými emisiami spolu s nabíjacou infraštruktúrou na účel zabezpečovania mestskej hromadnej dopravy na území mesta Prievidza a mesta Bojnice, ktoré budú financované prostredníctvom nenávratného finančného príspevku z Programu Slovensko (kód výzvy: PSK-MIRRI-005-

2023-DV-FST v rámci implementácie Fondu na spravodlivú transformáciu – Podpora verejnej osobnej dopravy s nulovými emisiami.);

- b) obstaranie 6 ks batériových elektrobusev s nulovými emisiami na účel zabezpečovania mestskej hromadnej dopravy na území mesta Prievidza a mesta Bojnice, ktoré budú financované prostredníctvom nenávratného finančného príspevku z Programu Slovensko (kód výzvy: PSK-MD-002-2024-ITI-EFRR v rámci podpory projektov integrovaných územných stratégií – Podpora rozvoja udržateľnej mobility mimo BSK).

Zároveň sa dopravca – SAD Prievidza a.s. zaviazá, že zabezpečí na vlastné náklady tieto významné investície, zlepšenia a aktivity:

- a) Významné rozšírenie vlastnej elektrickej infraštruktúry dopravcu, ktoré je nevyhnutné pre zavádzanie elektrobusev do mestskej hromadnej dopravy.
- b) Nákup vybavovacích zariadení do všetkých 32 autobusov z vlastných zdrojov. Po zavedení bude umožnený nástup cestujúcich všetkými dvermi, čím sa značne urýchli vybavovanie cestujúcich a dôjde k zrýchleniu dopravy.
- c) Vybudovanie najmenej 2 nabíjajúcich staníc na území miest obsluhovaných mestskou hromadnou dopravou z vlastných zdrojov. Nabíjacie stanice budú slúžiť na nabíjanie obstaraných elektrobusev a po ukončení Zmluvy o službách vo verejnom záujme vo vnútroštátnej pravidelnej doprave (mestskej hromadnej doprave) a o spolupráci pri zabezpečovaní dopravy na území mesta Prievidza a mesta Bojnice zo dňa 7.12.2018, a zároveň skončení odpisovania, budú bezodplatne odovzdané do majetku miest.
- d) Nájom pozemkov na parkovanie autobusov s cieľom zníženia prístavných a odstavných jazd a tým súvisiacich nákladov.
- e) Majetkovoprávne usporiadanie časti pozemku v k. ú. Prievidza, parcela registra C KN č. 3264/33, na účel prevádzkovania zastávky MHD Pod skalou a obrátiska pre autobusy MHD, a následný prevod odčlenenej parcely mestu Prievidza za cenu podľa znaleckého posudku.
- f) Zabezpečovanie dopravy počas najmenej 2 významných podujatí ročne, organizovaných mestami, podľa dohody s mestom Prievidza a mestom Bojnice.
- g) Podporu propagačných kampaní zameraných na motiváciu k využívaniu verejnej dopravy v Prievidzi a Bojniciach, podľa dohody s mestom Prievidza a mestom Bojnice.
- h) Polep autobusov vo vizuále predloženom objednávateľmi výkonov vo verejnom záujme.